

Asia: VN/23300/2023

Lausuntopyyntö unionipetosdirektiivin täydentävää täytäntöönpanoa koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Käräjäoikeus toteaa, että esityksessä on kiinnitetty asianmukaista huomiota siihen, että direktiivin velvoitteiden täytäntöönpano on mahdollisimman selkeää ja yksiselitteistä. Esityksessä ehdotetaan rikoslain muutoksia, erityisesti Euroopan unionin varojen väärinkäytön yrityksen rangaistavuuden osalta, ja tämä on perusteltua direktiivin vaatimusten vuoksi.

Käräjäoikeus tukee ehdotusta uudesta rangaistussäännöksestä Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä ja sen yrityksestä. Tämä selkeyttäisi ja kattavuuttaisi nykyistä lainsäädäntöä, ja erillisen säännöksen säätäminen yrityksestä on asianmukainen ratkaisu. Esityksen ehdotukset törkeästä tekemuodosta ja ankaroittamisperusteista ovat myös perusteltuja, sillä ne vastaavat direktiivin vaatimuksia.

Käräjäoikeus ymmärtää, että direktiivin vaatimuksista johtuen oikeushenkilön rangaistusvastuuta tulisi soveltaa tilanteissa, joissa henkilö syyllistyy mainittuihin rikoksiin julkista valtaa käyttäessään ja rikos tehdään toisen oikeushenkilön hyväksi. Esitetty poikkeus rikoslain 9 luvun 1 §:n 2 momentin periaatteesta, joka koskee oikeushenkilön rangaistusvastuuta julkisen vallan käytössä tehdyn rikoksen osalta, vaikuttaa perustellulta ja välttämättömältä. Se ei riko periaatetta, jonka mukaan valtion ei tulisi rankaista itseään, ja mahdollistaa oikeudenmukaisen ja tehokkaan rangaistusvastuun toteutumisen.

Käräjäoikeus korostaa kuitenkin tarvetta tarkkaan määritellä, missä laajuudessa oikeushenkilön rangaistusvastuuta sovelletaan. On tärkeää, että oikeushenkilön rangaistusvastuuta sovelletaan ainoastaan tilanteissa, joissa teko vahingoittaa tai todennäköisesti vahingoittaa unionin taloudellisia etuja, ja että tämä vastaa direktiivin asettamia vaatimuksia. Tämä varmistaa oikeudenmukaisen ja tasapainoisen rangaistusjärjestelmän.

Lopuksi käräjäoikeus tukee esityksen tavoitetta varmistaa, että lainsäädäntö vastaa direktiivin vaatimuksia mahdollisimman selkeästi. Käräjäoikeus korostaa tarvetta selkeyteen lainsäädännössä, jotta oikeushenkilön rangaistusvastuun soveltaminen ei aiheuta epäselvyyksiä tai ristiriitaisuuksia. Tämä on olennaista oikeusturvan ja lainmukaisuuden näkökulmasta. Käräjäoikeus tukee lakiehdotuksia, kunhan ne täyttävät edellä mainitut huomiot ja varmistavat, että oikeushenkilön rangaistusvastuu on selkeästi määritelty ja rajoitettu direktiivin asettamiin puitteisiin. Käräjäoikeus painottaa myös, että lainsäädännön muutokset ovat käytännön merkitykseltään verrattain vähäisiä, mutta niillä on merkitystä direktiivin edellyttämän vähimmäistason saavuttamisessa.

Esitetyn lainsäädännön vaikutuksista käräjäoikeus toteaa, että unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvia rikoksia tulisi todennäköisesti käsiteltäväksi Suomessa harvoin. Toteutuessaan ne olisivat poikkeuksellisen laajoja rikosasioita, joiden esitutkinta, syyteharkinta ja oikeudenkäynti saattaisivat edellyttää lisäresursseja käsitteleville viranomaisille.

Pakkala Sirpa
Helsingin käräjäoikeus

Inkinen Jaana
Helsingin käräjäoikeus - osastonjohtaja/käräjätuomari Petteri Plosila